

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

Protokolant Edyta Demiańczuk - Komoń

w sprawie **I.O.**,
oskarżonej z art. 178a § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 20 czerwca 2023 r.,
skargi wniesionej przez prokuratora
na wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu
z dnia 21 lutego 2023 r., sygn. akt IV Ka 1282/22,
uchylający wyrok Sądu Rejonowego Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu
z dnia 21 września 2022 r., sygn. akt VI K 268/22,
i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu wyrokiem z dnia 21 września 2022 r., sygn. akt VI K 268/22, uznał oskarżoną I.O. za winną tego, że w dniu 3 listopada 2021 roku w S. kierowała w ruchu lądowym samochodem osobowym marki [...] o nr rej. [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości, tj. zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego wynosiła więcej niż 0,25 mg i nie przekroczyła wartości 1,00 mg, tj. popełnienia przestępstwa z art. 178a § 1 k.k., za które wymierzono jej karę 150 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 30 złotych. Ponadto Sąd Rejonowy, na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonej zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 4 lat, zaś na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzekł świadczenie pieniężne w kwocie 5000 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonej, który – podnosząc zarzuty obrazy przepisów prawa procesowego (art. 7 k.p.k. i art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k.) – wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonej od popełnienia zarzucanego jej przestępstwa.

Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 21 lutego 2023 r., sygn. akt IV Ka 1282/22, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Wyrok Sądu odwoławczego został zaskarżony na niekorzyść oskarżonej przez prokuratora, który we wniesionej skardze sformułował zarzut naruszenia art. 437 § 2 *in fine* k.p.k. przez jego zastosowanie w niniejszej sprawie i błędne uznanie, że zachodzą podstawy do ponownego przeprowadzenia przewodu sądowego w całości, albowiem przeprowadzić należy dodatkowe dowody, które pomogą zweryfikować twierdzenia oskarżonej, celem poczynienia jednoznacznych ustaleń w zakresie stanu, w jakim znajdowała się oskarżona w czasie, kiedy prowadziła pojazd mechaniczny, w sytuacji, gdy stwierdzone przez Sąd Okręgowy w Poznaniu w Wydziale IV Karnym — Odwoławczym uchybienia nie wymagają przeprowadzenia przewodu sądowego na nowo w całości, a wskazują wyłącznie na konieczność wydania wyroku co do *meritum*, a nadto nie zachodzą okoliczności formalne

statuowane w art. 454 k.p.k., które uniemożliwiałyby wydanie wyroku reformatoryjnego.

Na podstawie tak sformułowanego zarzutu prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Obrońca oskarżonej w odpowiedzi na skargę wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Skarga zasługuje na uwzględnienie, albowiem zasadnie wskazano w niej na obrazę art. 437 § 2 k.p.k.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego powszechnie akcentuje się, że „zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu I instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Zawarty w tym przepisie zwrot «wyłącznie» oznacza, że określony w nim katalog podstaw wniesienia skargi ma charakter zamknięty i ogranicza się do dwóch uchybień: zaistnienia bezwzględnych przyczyn odwoławczych oraz naruszenia art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. Zgodnie z tym ostatnim przepisem uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania limitowane jest wystąpieniem wypadków z art. 439 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub koniecznością przeprowadzenia przewodu w całości. (...) W razie stwierdzenia konkretnych treściowych braków części dowodów osobowych i nieosobowych, Sąd II instancji był zarówno uprawniony, jak i zobowiązany do tego, by czynności dowodowe autonomicznie przeprowadzić, skoro aktualnie obowiązujące regulacje postępowania odwoławczego, w tym wynikające z art. 452 k.p.k., wskazują na znaczne możliwości orzekania reformatoryjnego sądu odwoławczego, także w oparciu o dowody przeprowadzone wyłącznie w tej fazie postępowania. Zmiana wyroku sądu I instancji, także zresztą utrzymanie go w mocy, wykluczona jest jedynie wówczas, gdyby w postępowaniu odwoławczym należało przeprowadzić przewód sądowy w całości, a więc przeprowadzić wszystkie dowody na nowo” (wyrok Sądu

Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2022 r., I KS 3/22, LEX nr 3392041; zob. też np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2022 r., I KS 15/22, LEX nr 3409763).

W rozpoznawanej sprawie, Sąd odwoławczy wydał orzeczenie kasatoryjne, uznając, że zachodzi potrzeba przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości (s. 14 uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*). W tym kontekście warto przytoczyć pogląd zaprezentowany w orzecznictwie, zgodnie z którym: „przeprowadzenie przewodu na nowo w całości jest konieczne wówczas, gdy sposób przeprowadzenia dowodów przez sąd *a quo* dotknięty jest tego typu wadliwościami, że samo częściowe tylko uzupełnienie postępowania dowodowego przez dodatkowe przeprowadzenie dowodów przez instancję odwoławczą byłoby niewystraczające, a to właśnie z powodu uchybień w zakresie sposobu przeprowadzenia całego postępowania dowodowego przed sądem pierwszej instancji (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2022 r., I KS 24/22, LEX nr 3555182).

Przenosząc powyższe zapatrywanie na grunt realiów procesowych rozpoznawanej sprawy należy zauważyć, że już sam Sąd Okręgowy w Poznaniu wskazał na konieczność przeprowadzenia „dodatkowych dowodów”, wśród których wymienił czynności mające na celu próbę uzyskania nagrania z monitoringu sklepu [...], do którego miała się udać oskarżona po zatrzymaniu pojazdu, przesłuchanie pracowników tego sklepu, zbadanie, czy w dniu zdarzenia oskarżona dokonała płatności bezgotówkowej kartą, co powinno zostawić ślad w wyciągu z konta oskarżonej. Wskazano również na potrzebę rozważenia powołania opinii biegłego z Zakładu Medycyny Sądowej. Pomijając już kwestię możliwości przeprowadzenia niektórych ze wskazanych dowodów, albowiem pozostaje to poza granicami rozpoznania skargi, należy stwierdzić, że Sąd odwoławczy władny był podjąć inicjatywę mającą na celu przeprowadzenie uzupełniającego postępowania dowodowego we wskazanym zakresie na rozprawie apelacyjnej, co jawiło się jako tym bardziej uzasadnione wobec upływu ponad roku od dnia zdarzenia do daty wyrokowania przez Sąd drugiej instancji. W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego przeprowadzenie wskazywanych przez ten Sąd dowodów nie wskazuje na wystąpienie potrzeby przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości.

W sprawie doszło zatem do obrazy art. 437 § 2 k.p.k., co wobec braku innych podstaw do wydania przez Sąd odwoławczy orzeczenia o charakterze kasatoryjnym, implikowało konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Okręgowemu w Poznaniu. Sąd ten dokona powtórnej weryfikacji oceny dowodów przeprowadzonej przez Sąd pierwszej instancji i w zależności od jej wyniku przeprowadzi niezbędne dowody.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.